PARLAMENT EUROPEJSKI

2004 *2009*

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

WERSJA TYMCZASOWA
2005/0259(CNS)

12.7.2007

*

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie właściwości, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych
(COM(2005)0649 – C6-0079/2006 – 2005/0259(CNS))

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

Sprawozdawca (*): Genowefa Grabowska

(*) zaangażowane komisje – art. 47 Regulaminu

Objaśnienie używanych znaków

*	Procedura konsultacji *większość oddanych głosów*
**I	Procedura współpracy (pierwsze czytanie) *większość oddanych głosów*
**II	Procedura współpracy (drugie czytanie) *większość oddanych głosów, by zatwierdzić wspólne stanowisko większość głosów ogólnej liczby posłów do PE, by odrzucić lub wprowadzić poprawki do wspólnego stanowiska*
***	Procedura zgody *większość głosów ogólnej liczby posłów do PE, za wyjątkiem przypadków ujętych w art. 105, 107, 161 i 300 Traktatu WE oraz w art. 7 Traktatu UE*
***I	Procedura współdecyzji (pierwsze czytanie) *większość oddanych głosów*
***II	Procedura współdecyzji (drugie czytanie) *większość oddanych głosów, by zatwierdzić wspólne stanowisko wymagana większość głosów ogólnej liczby posłów do PE, by odrzucić lub wprowadzić poprawki do wspólnego stanowiska*
***III	Procedura współdecyzji (trzecie czytanie) *większość oddanych głosów, by zatwierdzić wspólny projekt*

(Wskazana procedura opiera się na podstawie prawnej zaproponowanej przez Komisję.)

Poprawki do tekstu legislacyjnego

W poprawkach Parlamentu zmiany zaznaczone są wytłuszczonym drukiem i kursywą. Oznaczenia zwykłą kursywą są wskazówką dla służb technicznych, że proponowana jest, w celu opracowania tekstu końcowego, korekta elementów tekstu legislacyjnego (np. elementów w oczywisty sposób błędnych lub brakujących w danej wersji językowej.) Sugestie korekty wymagają zgody właściwych służb technicznych.

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT REZOLUCJI LEGISLACYJNEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO.....5

UZASADNIENIE 27

PROJEKT REZOLUCJI LEGISLACYJNEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie właściwości, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych
(COM(2005)0649 – C6-0079/2006 – 2005/0259(CNS))

(Procedura konsultacji)

Parlament Europejski,

– uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Radzie (COM(2005)0649),

– uwzględniając art. 61 lit. c) i art. 67 ust. 2 Traktatu WE, na mocy których Rada skonsultowała się z Parlamentem (C6-0079/2006),

– uwzględniając opinię Komisji Prawnej w sprawie podstawy prawnej wniosku,

– uwzględniając art. 51 i art. 35 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz opinię Komisji Prawnej (A6-0000/2007),

1. zatwierdza po poprawkach wniosek Komisji;

2. zwraca się do Komisji o odpowiednią zmianę jej wniosku, zgodnie z art. 250 ust. 2 traktatu WE;

3. zwraca się do Rady o poinformowanie go w przypadku uznania za stosowne odejścia od tekstu przyjętego przez Parlament

4. zwraca się do Rady o ponowne skonsultowanie się z Parlamentem w przypadku uznania za stosowne wprowadzenia znaczących zmian do wniosku Komisji;

5. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji.

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawki Parlamentu
	Poprawka 1 Odniesienie 1
uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 61 lit. c) ***i art. 67 ust. 2***,	uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 61 lit. c),

Uzasadnienie

Wydając na wniosek Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych opinię w sprawie podstawy prawnej wniosku dotyczącego rozporządzenia, Komisja Prawna uznała, że wniosek powinien opierać się na procedurze współdecyzji.

Poprawka 2
Odniesienie 3

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego,	***skreślone***

Uzasadnienie

Patrz: uzasadnienie poprawki do odniesienia 1.

Poprawka 3
Odniesienie 4 a (nowe)

	stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu,

Uzasadnienie

Patrz uzasadnienie poprawki do odniesienia 1.

Poprawka 4
Punkt 9 preambuły

(9) Zakres stosowania niniejszego rozporządzenia musi obejmować wszystkie zobowiązania alimentacyjne wynikające ze ***stosunków rodzinnych*** lub stosunków mających zbliżone skutki, tak aby zapewnić równe traktowanie wszystkich wierzycieli alimentacyjnych.	(9) Zakres stosowania niniejszego rozporządzenia musi obejmować wszystkie zobowiązania alimentacyjne wynikające ze ***stosunku rodzinnego, pokrewieństwa, małżeństwa lub powinowactwa*** lub stosunków mających zbliżone skutki, ***takich jak partnerstwo cywilne,*** tak aby zapewnić równe traktowanie wszystkich wierzycieli alimentacyjnych. ***Zobowiązania te powinny mieć jak najszerszy zakres, obejmujący zwłaszcza nakazy dotyczące płatności okresowych, płatności ryczałtowych, przenoszenia prawa własności i uregulowania własności, i powinny być ustalane na podstawie odpowiednich alimentacyjnych***

potrzeb i zasobów stron.

Uzasadnienie

Należy koniecznie udzielić pewnych wskazówek co do znaczenia i zakresu wyrażenia „zobowiązania alimentacyjne". Ważne jest też, aby określić szczegółowo, że rozporządzenie obejmuje swym zakresem również partnerstwo cywilne i partnerstwo pomiędzy dwiema osobami tej samej płci.

Poprawka 5
Punkt 10 preambuły

(10) Przepisy odnoszące się do właściwości międzynarodowej różnią się nieznacznie od przepisów obecnie stosowanych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 44/2001. Aby zapewnić jak najlepszą ochronę interesów wierzycieli alimentacyjnych oraz aby przyczynić się do prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości na obszarze Unii Europejskiej, przepisy te muszą być jasne i obejmować wszystkie przypadki, w których istnieje wystarczający związek między sytuacją stron i danym Państwem Członkowskim. ***Fakt, że miejsce stałego zamieszkania pozwanego znajduje się w państwie niebędącym Państwem Członkowskim Unii Europejskiej, nie może dłużej być przyczyną wyłączenia norm wspólnotowych, nie należy też pozostawiać możliwości odesłania do systemu prawa krajowego.***	(10) Przepisy odnoszące się do właściwości międzynarodowej różnią się nieznacznie od przepisów obecnie stosowanych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 44/2001. Aby zapewnić jak najlepszą ochronę interesów wierzycieli alimentacyjnych oraz aby przyczynić się do prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości na obszarze Unii Europejskiej, przepisy te muszą być jasne i obejmować wszystkie przypadki, w których istnieje wystarczający związek między sytuacją stron i danym *państwem członkowskim*.

Uzasadnienie

W związku z planowanymi negocjacjami Konwencji w sprawie międzynarodowej egzekucji należności na rzecz dzieci i innych rodzajów zobowiązań alimentacyjnych w ramach konferencji haskiej, do której Wspólnota Europejska przystąpiła w dniu 3 kwietnia 2007 r., należy pominąć powyższe zdanie.

Poprawka 6
Punkt 11 preambuły

(11) Strony powinny mieć możliwość wyboru za obopólną zgodą właściwego	(11) Strony powinny mieć możliwość wyboru za obopólną zgodą właściwego

sądu, z wyjątkiem przypadku zobowiązań alimentacyjnych wobec dziecka małoletniego, aby zapewnić ochronę „słabszej stronie”.	sądu, z wyjątkiem przypadku zobowiązań alimentacyjnych wobec dziecka małoletniego, aby zapewnić ochronę „słabszej stronie”. ***Sąd, do którego wniesiono sprawę, musi upewnić się, że wszelkie rozszerzenie właściwości zostało uzgodnione dobrowolnie i po otrzymaniu niezależnej porady prawnej oraz że uwzględnia sytuację stron w czasie trwania postępowania. Wszelkie porozumienia dotyczące wyboru sądu muszą być zawierane na piśmie.***

Uzasadnienie

Ważne jest, aby sąd, do którego wniesiono sprawę, upewnił się, że wszelkie porozumienia dotyczące wyboru sądu były uzgadniane dobrowolnie i po otrzymaniu niezależnej porady prawnej i że nadal odpowiadają sytuacji stron w toku postępowania.

Poprawka 7
Punkt 14 preambuły

(14) Prawo państwa, w którym ma miejsce stałego zamieszkania wierzyciel alimentacyjny, musi ***pozostać*** prawem dominującym, tak jak w obowiązujących instrumentach międzynarodowych, ***ale w następnej kolejności musi obowiązywać*** prawo miejsca siedziby sądu, ***gdyż w tej konkretnej dziedzinie umożliwia ono często rozstrzyganie sporów*** w prostszy, szybszy i mniej kosztowny sposób.	(14) Prawo państwa, w którym ma miejsce stałego zamieszkania wierzyciel alimentacyjny, musi ***być*** prawem dominującym, tak jak w obowiązujących instrumentach międzynarodowych, ***choć można również zastosować*** prawo miejsca siedziby sądu, ***nawet jeżeli nie jest ono prawem miejsca stałego zamieszkania wierzyciela, jeżeli umożliwia ono sprawiedliwe rozstrzygnięcie sporów w tej dziedzinie*** w prostszy, szybszy i mniej kosztowny sposób ***i nie dowiedziono nadużyć w zakresie wyboru sądu***.

Uzasadnienie

The Regulation’s aim of enabling maintenance creditors easily to obtain a decision which will be automatically enforceable in another Member State would be frustrated if a solution were to be adopted which obliged courts to apply foreign law where the dispute could be resolved simpler, faster and more economically by applying the law of the forum. Application of foreign law tends to prolong proceedings and lead to additional costs being incurred in procedures which often involve an element of urgency and in which litigants do not necessarily have deep pockets. Moreover, in some cases application of the law of the creditor’s country of habitual residence could give rise to an undesirable result, as in the case where the creditor seeks a maintenance order in the country of which she is a national having

sought refuge there after leaving the country in which she had been habitually resident with her husband who is of the same nationality, who is still resident there.

On these grounds, this amendment provides for the discretionary application of the law of the forum, whilst safeguarding against forum shopping.

Poprawka 8
Punkt 15 preambuły

(15) W przypadku gdy ***żadne z wymienionych wyżej praw nie daje*** wierzycielowi możliwości uzyskania od dłużnika świadczeń alimentacyjnych, musi istnieć możliwość stosowania prawa innego państwa, z którym zobowiązania alimentacyjne są ściśle związane***. Mowa tu*** w szczególności, choć nie wyłącznie, ***o państwie***, którego obie strony są obywatelami.	(15) W przypadku gdy ***prawo państwa, w którym ma miejsce stałego zamieszkania wierzyciel alimentacyjny, lub prawo sądu, przed którym wytoczono powództwo, nie daje*** wierzycielowi ***alimentacyjnemu*** możliwości uzyskania od dłużnika świadczeń alimentacyjnych ***lub jeżeli stosowanie tego prawa byłoby niesprawiedliwe lub niewłaściwe,*** musi istnieć możliwość stosowania prawa innego państwa, z którym zobowiązania alimentacyjne są ściśle związane***,*** w szczególności, choć nie wyłącznie, ***prawa państwa***, którego obie strony są obywatelami.

Uzasadnienie

Niniejsza poprawka umożliwia stosowanie prawa innego niż prawo państwa, w którym ma miejsce stałego zamieszkania wierzyciel alimentacyjny, lub prawa sądu, przed którym wytoczono powództwo, również w celu uniknięcia nadużyć w zakresie wyboru sądu.

Poprawka 9
Punkt 16 preambuły

(16) Stronom należy ***zezwolić*** pod pewnymi warunkami na wybór prawa właściwego, tak aby do celów postępowania mogły wybrać prawo miejsca siedziby sądu. Ponadto należy im umożliwić uzgodnienie prawa właściwego w ugodzie poprzedzającej wszelki spór sądowy, jednak wyłącznie w przypadku zobowiązań alimentacyjnych, które nie są należne dzieciom lub słabszym osobom pełnoletnim; zresztą wybór ten powinien zostać ograniczony do określenia tylko	(16) Stronom należy ***pozwolić*** pod pewnymi warunkami na wybór prawa właściwego, tak aby do celów postępowania mogły wybrać prawo miejsca siedziby sądu. Ponadto należy im umożliwić uzgodnienie prawa właściwego w ugodzie poprzedzającej wszelki spór sądowy, jednak wyłącznie w przypadku zobowiązań alimentacyjnych, które nie są należne dzieciom lub słabszym osobom pełnoletnim; zresztą wybór ten powinien zostać ograniczony do określenia tylko

niektórych praw.	niektórych praw. ***Sąd, do którego wniesiono sprawę, musi upewnić się, że wybór stosowanego prawa został uzgodniony po otrzymaniu niezależnej porady prawnej. Wszelkie porozumienia dotyczące wyboru stosowanego prawa muszą być zawierane na piśmie.***

Poprawka 10
Punkt 17 preambuły

(17) Należy zapewnić dłużnikowi ochronę przed zastosowaniem określonego prawa w przypadkach, gdy stosunek rodzinny stanowiący uzasadnienie dla uzyskania świadczeń alimentacyjnych nie jest powszechnie uważany za zasługujący na uprzywilejowane traktowanie. Ewentualne przykłady takich stosunków to w szczególności stosunki między krewnymi w linii bocznej lub osobami spowinowaconymi, przypadek zobowiązań alimentacyjnych zstępnych względem wstępnych lub utrzymanie obowiązku wsparcia po rozwiązaniu małżeństwa.	***skreślony***

Uzasadnienie

Przedmiotowy punkt preambuły jest niejasny, wydaje się być sprzeczny z zasadą wzajemnego uznawania i mieć charakter dyskryminujący. Należy też dodać, że poprawka sprawozdawczyni do art. 20, obejmująca klauzulę porządku publicznego, sprawia, że niniejszy punkt preambuły jest zbędny.

Poprawka 11
Punkt 18 a preambuły (nowy)

	(18a) Specjalne kategorie danych dotyczące pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub filozoficznych, członkostwa w partiach politycznych lub związkach zawodowych, orientacji seksualnej lub zdrowia są przetwarzane tylko, jeśli jest to absolutnie konieczne i odpowiednie dla celów konkretnej sprawy i z zachowaniem szczególnych

zabezpieczeń.

Poprawka 12
Punkt 19 preambuły

(19) Należy umożliwić szybkie i skuteczne wykonanie w jakimkolwiek Państwie Członkowskim orzeczenia w sprawie dotyczącej zobowiązań alimentacyjnych wydanego w innym Państwie Członkowskim. Wierzyciele alimentacyjni muszą mieć w szczególności możliwość korzystania z bezpośredniego pobierania należnych świadczeń z wynagrodzenia za pracę lub z rachunków bankowych dłużników.	(19) ***Celem niniejszego rozporządzenia jest wprowadzenie procedur przynoszących wyniki, dostępnych, szybkich, skutecznych, opłacalnych, elastycznych i sprawiedliwych.*** Należy umożliwić szybkie i skuteczne wykonanie w jakimkolwiek *państwie członkowskim* orzeczenia w sprawie dotyczącej zobowiązań alimentacyjnych wydanego w innym *państwie członkowskim*. Wierzyciele alimentacyjni muszą mieć w szczególności możliwość korzystania z bezpośredniego pobierania należnych świadczeń z wynagrodzenia za pracę lub z rachunków bankowych dłużników.***Należy wspierać nowatorskie i skuteczne środki wykonywania orzeczeń alimentacyjnych.***

Uzasadnienie

Zgodnie z projektem konwencji haskiej, rozporządzenie powinno dążyć do celu wspierania dostępnych, szybkich, skutecznych, opłacalnych, elastycznych i sprawiedliwych procedur.

Wykonywanie orzeczeń alimentacyjnych jest problematyczne w wielu systemach prawnych. Dlatego też państwa członkowskie powinny aktywnie rozważać nowatorskie środki wykonawcze, które z dobrym skutkiem stosuje się w nieeuropejskich systemach wymiaru sprawiedliwości, takie jak np. konfiskata prawa jazdy.

Poprawka 13
Punkt 22 preambuły

(22) Niniejsze rozporządzenie respektuje prawa podstawowe i przestrzega zasad uznanych w szczególności w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Niniejsze rozporządzenie ma w szczególności na celu zapewnienie pełnego poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, ochrony danych osobowych, przestrzegania praw dziecka oraz	(22) Niniejsze rozporządzenie respektuje prawa podstawowe i przestrzega zasad uznanych w szczególności w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Niniejsze rozporządzenie ma w szczególności na celu zapewnienie pełnego poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, ochrony danych osobowych, przestrzegania praw dziecka oraz

zagwarantowanie możliwości wniesienia do niezależnego i bezstronnego sądu lub trybunału skutecznego środka zaskarżenia w celu odwołania się zgodnie z art. 7, 8, 24 i 47 Karty.	zagwarantowanie możliwości wniesienia do niezależnego i bezstronnego sądu lub trybunału skutecznego środka zaskarżenia w celu odwołania się zgodnie z art. 7, 8, 24 i 47 Karty. ***Stosując niniejsze rozporządzenie należy uwzględnić art. 3 i 27 Konwencji Praw Dziecka ONZ z dnia 20 listopada 1989 r., które stanowią, że:*** ***- we wszystkich działaniach dotyczących dzieci sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka,*** ***- każde dziecko posiada prawo do poziomu życia odpowiadającego jego rozwojowi fizycznemu, psychicznemu, duchowemu, moralnemu i społecznemu,*** ***- rodzice (rodzic) lub inne osoby odpowiedzialne za dziecko ponoszą główną odpowiedzialność za zabezpieczenie, w ramach swych możliwości, także finansowych, warunków życia niezbędnych do rozwoju dziecka,*** ***- państwa podejmą wszelkie właściwe kroki, łącznie z zawarciem porozumień międzynarodowych, dla zapewnienia łożenia na utrzymanie dziecka ze strony rodziców lub innych osób ponoszących odpowiedzialność finansową za dziecko, szczególnie gdy osoby te mieszkają w państwie innym niż dziecko.***

Uzasadnienie

Należy uwzględnić prawa dziecka w formie, w jakiej przewidziano je w odnośnej konwencji ONZ.

Poprawka 14
Punkt 23 preambuły

(23) ***Na mocy art. 2 decyzji*** Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ***ustanawiającej*** warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji, należy przyjąć środki niezbędne do wykonania niniejszego rozporządzenia zgodnie z procedurą doradczą	(23) ***Środki niezbędne do wykonania niniejszego rozporządzenia należy przyjąć zgodnie z decyzją*** Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ***ustanawiającą*** warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji[1].

przewidzianą w art. 3 tej decyzji.

[1] Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23.

[1] Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23. ***Decyzja zmieniona ostatnio decyzją 2006/512/WE (Dz.U. L 200 z 22.7.2006, str. 11).***

Uzasadnienie

Przepisy dotyczące komitologii zostały dostosowane, aby uwzględnić zmianę decyzji w sprawie komitologii z 1999 r. Por. też poprawki do art. 50 i 51.

Poprawka 15
Punkt 24 preambuły

(24) Niniejsze rozporządzenie musi zastąpić wcześniej przyjęte instrumenty wspólnotowe dotyczące tej samej dziedziny. W celu ujednolicenia i uproszczenia obowiązujących norm prawnych, niniejsze rozporządzenie ***ma*** ponadto pierwszeństwo przed pozostałymi instrumentami międzynarodowymi mającymi zastosowanie w tej dziedzinie w Państwach Członkowskich.	(24) Niniejsze rozporządzenie musi zastąpić wcześniej przyjęte instrumenty wspólnotowe dotyczące tej samej dziedziny. W celu ujednolicenia i uproszczenia obowiązujących norm prawnych, niniejsze rozporządzenie ***powinno*** ponadto ***mieć*** pierwszeństwo przed pozostałymi instrumentami międzynarodowymi mającymi zastosowanie w tej dziedzinie w *państwach członkowskich*. ***Powinno ono być spójne z negocjowaną konwencją haską w sprawie międzynarodowej egzekucji należności na rzecz dzieci i innych rodzajów zobowiązań alimentacyjnych.***

Uzasadnienie

Ważne jest jednoznaczne podkreślenie zamiaru utrzymania spójności niniejszego rozporządzenia z negocjowaną konwencją haską.

Poprawka 16
Artykuł 1 ustęp 1

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do zobowiązań alimentacyjnych wynikających ze ***stosunków rodzinnych*** lub stosunków, które, zgodnie z prawem dla nich właściwym, mają zbliżone skutki.	1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do zobowiązań alimentacyjnych wynikających ze ***stosunku rodzinnego, pokrewieństwa, małżeństwa lub powinowactwa*** lub ***ze*** stosunków, które, zgodnie z prawem dla nich właściwym, mają zbliżone skutki***, takich jak partnerstwo cywilne.***

Uzasadnienie

Patrz uzasadnienie poprawki do punktu preambuły nr 9.

Poprawka 17
Artykuł 2 punkt (8)

(8) „wierzyciel” – każda osoba fizyczna, której należne są świadczenia alimentacyjne lub która rości sobie prawo do świadczeń alimentacyjnych;	(8) „wierzyciel” – każda osoba fizyczna, której należne są świadczenia alimentacyjne lub która rości sobie prawo do świadczeń alimentacyjnych***, lub osoba prawna, która przyjęła funkcję wierzyciela dla celów wykonania orzeczenia***;

Poprawka 18
Artykuł 2 punkt (9)

(9) „dłużnik” – każda osoba fizyczna, która jest zobowiązana do uiszczania świadczeń alimentacyjnych lub względem której wysuwane są roszczenia dotyczące świadczeń alimentacyjnych.	(9) „dłużnik” – każda osoba fizyczna, która jest zobowiązana do uiszczania świadczeń alimentacyjnych lub względem której wysuwane są roszczenia dotyczące świadczeń alimentacyjnych***, lub osoba prawna, która przejęła spoczywający na dłużniku obowiązek świadczeń alimentacyjnych na rzecz wierzyciela.***

Poprawka 19
Artykuł 2 punkt (9 a) (nowy)

	(9a) „sprawa odnosząca się do stanu osobowego” – każde postępowanie związane z rozwodem, prawną separacją, unieważnieniem związku małżeńskiego lub ustaleniem ojcostwa.

Uzasadnienie

Konieczne jest uściślenie wyrażenia „sprawa odnosząca się do stanu osobowego”. Definicja pokrywa się z definicją właściwości ujętą w rozporządzeniu nr 2201/2003, jest jednak poszerzona o postępowanie w sprawie ustalenia ojcostwa.

Poprawka 20
Artykuł 3 litera c)

c) sąd właściwy do rozpoznania sprawy odnoszącej się do stanu osobowego w przypadku, gdy pozew dotyczący zobowiązań alimentacyjnych towarzyszy tej sprawie***, chyba że właściwość ta jest oparta tylko na obywatelstwie jednej ze stron, lub***	c) sąd właściwy do rozpoznania sprawy odnoszącej się do stanu osobowego w przypadku, gdy pozew dotyczący zobowiązań alimentacyjnych towarzyszy tej sprawie***;***

Uzasadnienie

Takie ograniczenie nie wydaje się mieć żadnego pożytecznego uzasadnienia.

Poprawka 21
Artykuł 3 litera d)

d) sąd właściwy do rozpoznania sprawy odnoszącej się do odpowiedzialności rodzicielskiej w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 2201/2003 w przypadku, gdy pozew dotyczący zobowiązań alimentacyjnych towarzyszy tej sprawie.	d) sąd właściwy do rozpoznania sprawy odnoszącej się do odpowiedzialności rodzicielskiej w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 2201/2003 w przypadku, gdy pozew dotyczący zobowiązań alimentacyjnych towarzyszy tej sprawie***, a postępowanie w sprawie odpowiedzialności rodzicielskiej już toczy się w tym sądzie lub zostało przed tym sądem wszczęte w tym samym czasie, w którym złożono pozew dotyczący alimentów***.

Uzasadnienie

Warto dodać powyższe wyjaśnienie.

Poprawka 22
Artykuł 4 ustęp 2

2. Umowa dotycząca właściwości jest zawierana na piśmie. ***Wszelkie przekazy za pomocą elektronicznego nośnika informacji umożliwiającego trwały zapis umowy są zrównane z formą pisemną.***	2. Umowa dotycząca właściwości jest zawierana na piśmie.

Uzasadnienie

Niniejszy przepis jest zbyt mglisty – mógłby obejmować przykładowo wymianę poczty elektronicznej.

Poprawka 23
Artykuł 4 ustęp 2 a (nowy)

	2a. Sąd, do którego wniesiono sprawę, musi upewnić się, że wszelkie rozszerzenie właściwości zostało uzgodnione dobrowolnie i po otrzymaniu niezależnej porady prawnej oraz że uwzględnia sytuację stron w czasie trwania postępowania.

Uzasadnienie

Patrz: uzasadnienie poprawki do punktu preambuły nr 11.

Poprawka 24
Artykuł 6 litera b)

b) w przypadku zobowiązań alimentacyjnych między małżonkami lub byłymi małżonkami – sądy Państwa Członkowskiego, na którego terytorium znajduje się ostatnie wspólne miejsce stałego zamieszkania małżonków, jeżeli mieszkali oni w tym miejscu jeszcze w roku poprzedzającym wytoczenie powództwa.	b) w przypadku zobowiązań alimentacyjnych między małżonkami lub byłymi małżonkami – sądy Państwa Członkowskiego, na którego terytorium znajduje się ostatnie wspólne miejsce stałego zamieszkania małżonków, jeżeli mieszkali oni w tym miejscu jeszcze w roku poprzedzającym wytoczenie powództwa.

Uzasadnienie

Dotyczy wyłącznie wersji angielskiej.

Poprawka 25
Artykuł 10 ustęp 1 a (nowy)

	Jeżeli postępowanie w sprawie alimentów zostało wszczęte przez złożenie wniosku o zastosowanie środków tymczasowych, art. 7 i 8 nie mają zastosowania, tak aby

	prawo właściwe dla wniosku o zastosowanie środków tymczasowych obowiązywało dla każdego kolejnego pozwu w sprawie zobowiązań alimentacyjnych, złożonego w związku z zasadniczymi procedurami, takimi jak rozwód, unieważnienie związku małżeńskiego/partnerstwa cywilnego lub separacja prawna.

Uzasadnienie

W sytuacji braku powyższego przepisu możliwe byłoby stwierdzenie, że gdy kobieta złożyła pozew o alimenty w celu zastosowania środków przejściowych w kraju A, w którym się schroniła, prawo kraju A powinno być stosowane do wszystkich spraw związanych ze zobowiązaniami alimentacyjnymi wynikającymi z postępowania rozwodowego wniesionego później w kraju B – kraju pochodzenia, w którym zamieszkiwała ona ze swoim małżonkiem.

Poprawka 26
Artykuł 13

1. Zobowiązania alimentacyjne podlegają prawu państwa, w którym ma miejsce stałego zamieszkania wierzyciel.	1. Zobowiązania alimentacyjne podlegają prawu państwa, w którym ma miejsce stałego zamieszkania wierzyciel.
2. Prawo miejsca siedziby sądu (lex fori) stosuje się:	2. Prawo miejsca siedziby sądu (lex fori) stosuje się:
a) ***jeżeli na mocy prawa określonego zgodnie z ust. 1 wierzyciel nie może uzyskać od dłużnika świadczeń alimentacyjnych*** lub	a) ***jeżeli jest to prawo państwa, w którym wierzyciel ma miejsce stałego zamieszkania*** lub
b) jeżeli wierzyciel ***złoży wniosek o stosowanie prawa miejsca siedziby sądu i jeśli jest to prawo państwa, w którym ma miejsce stałego zamieszkania dłużnik***.	b) jeżeli wierzyciel ***nie jest w stanie uzyskać od dłużnika świadczeń alimentacyjnych na mocy prawa państwa, w którym wierzyciel ma miejsce stałego zamieszkania lub***
	c) jeżeli jest to prawo państwa, w którym dłużnik ma miejsce stałego zamieszkania, chyba że wierzyciel wniesie o inne rozwiązanie, a sąd upewni się, że wierzyciel otrzymał niezależną poradę prawną w sprawie.
3. ***Jeżeli żadne z praw określonych zgodnie z poprzednimi ustępami nie daje wierzycielowi możliwości uzyskania od***	3. ***Nie naruszając przepisów ust. 1, prawo miejsca siedziby sądu może być stosowane, nawet jeżeli nie jest to prawo państwa, w***

dłużnika świadczeń alimentacyjnych i gdy ze wszystkich okoliczności sprawy wynika, że zobowiązania alimentacyjne łączą ścisłe więzi z innym państwem, w szczególności wspólne obywatelstwo wierzyciela i dłużnika, stosuje się prawo państwa, z którym zobowiązania alimentacyjne łączą ścisłe więzi.	***którym wierzyciel ma stałe miejsce zamieszkania, jeżeli umożliwia ono sprawiedliwe rozstrzygnięcie sporów alimentacyjnych w prostszy, szybszy i mniej kosztowny sposób i nie dowiedziono nadużyć w zakresie wyboru sądu.***
	4. Ewentualnie, w przypadku, gdy prawo państwa, w którym ma miejsce stałego zamieszkania wierzyciel, lub prawo miejsca siedziby sądu nie daje wierzycielowi możliwości uzyskania od dłużnika świadczeń alimentacyjnych lub jeżeli stosowanie tego prawa byłoby niesprawiedliwe lub niewłaściwe, zobowiązania alimentacyjne podlegają prawu innego państwa, z którym zobowiązania te są ściśle związane – w szczególności, choć nie wyłącznie, prawu państwa, którego zarówno wierzyciel, jak i dłużnik są obywatelami.

Patrz uzasadnienia poprawek do punktów preambuły nr 14 i 15.

Poprawka 27
Artykuł 14 ustęp 1 a (nowy)

	pod warunkiem że sąd, do którego wniesiono sprawę, upewni się, że wybór sądu lub wybór prawa został uzgodniony dobrowolnie i po otrzymaniu niezależnej porady prawnej.

Poprawka 28
Artykuł 15

Artykuł 15	***skreślony***
Niestosowanie prawa określonego na wniosek dłużnika	
1. W przypadku zobowiązań alimentacyjnych innych niż zobowiązania alimentacyjne wobec dzieci i słabszych osób pełnoletnich oraz zobowiązania	

alimentacyjne między małżonkami lub byłymi małżonkami dłużnik może przeciwstawić roszczeniom wierzyciela brak zobowiązań alimentacyjnych wobec niego zgodnie z ich wspólnym prawem krajowym lub, w przypadku braku wspólnego obywatelstwa, zgodnie z prawem państwa, w którym ma miejsce stałego zamieszkania.

2. W przypadku zobowiązań alimentacyjnych między małżonkami lub byłymi małżonkami dłużnik może przeciwstawić roszczeniom wierzyciela brak zobowiązań alimentacyjnych wobec niego zgodnie z prawem państwa, z którym związek małżeński łączą najściślejsze więzi.

Uzasadnienie

Przedmiotowy przepis wydaje się być sprzeczny z zasadą wzajemnego uznawania i mieć charakter dyskryminujący.

Poprawka 29
Artykuł 17

1. Prawo właściwe dla zobowiązań alimentacyjnych określa w szczególności:	1. Prawo właściwe dla zobowiązań alimentacyjnych określa w szczególności:
(a) istnienie ***i zakres*** praw wierzyciela oraz osobę, względem której wierzyciel może te prawa wykonać;	(a) istnienie ***(okres trwania i wysokość) praw*** wierzyciela oraz osobę, względem której wierzyciel może te prawa wykonać;
(b) ***stopień, w jakim*** wierzyciel może wnosić o świadczenia alimentacyjne z mocą wsteczną;	(b) ***okres trwania i wysokość***, w ***jakich*** wierzyciel może wnosić o świadczenia alimentacyjne z mocą wsteczną;
(c) sposób obliczania zobowiązań alimentacyjnych i ich indeksacji;	(c) sposób obliczania zobowiązań alimentacyjnych i ich indeksacji;
(d) przedawnienie i terminy dla wszczęcia postępowania;	(d) przedawnienie i terminy dla wszczęcia postępowania;
(e) prawo instytucji publicznej, która wypłaciła świadczenia na rzecz wierzyciela, do uzyskania zwrotu świadczeń oraz ograniczenia zobowiązania dłużnika.	(e) prawo instytucji publicznej, która wypłaciła świadczenia na rzecz wierzyciela, do uzyskania zwrotu świadczeń oraz ograniczenia zobowiązania dłużnika.
2. ***Bez względu na treść prawa właściwego***	2. ***Nie naruszając przepisów ust. 1 podczas***

przy określaniu kwoty świadczeń alimentacyjnych należy uwzględnić potrzeby wierzyciela i środki finansowe dłużnika.	***ustalania kwoty alimentów sąd, przed który wniesiono powództwo, uznaje za podstawę roszczeń faktyczne i bieżące potrzeby wierzyciela oraz faktyczne i bieżące zasoby dłużnika, uwzględniając rozsądne potrzeby tego ostatniego i wszelkie inne zobowiązania alimentacyjne, którym dłużnik ten może podlegać.***

Uzasadnienie

Niniejsza poprawka ma na celu wprowadzenie obostrzenia do tekstu Komisji. Ważne jest wyjaśnienie, że faktyczne potrzeby wierzyciela mają nadrzędne znaczenie, a także uwzględnienie faktu, że dłużnik może mieć już obowiązek wypłacania alimentów – np. poprzedniemu partnerowi/poprzedniej partnerce.

Poprawka 30
Artykuł 20

Można odmówić zastosowania przepisu prawa określonego przez niniejsze rozporządzenie jedynie wówczas, gdy takie zastosowanie jest ewidentnie niezgodne z porządkiem prawnym (fr. „*ordre public*”) miejsca siedziby sądu. ***Niemniej jednak na tej podstawie nie można odmówić zastosowania przepisu prawa Państwa Członkowskiego określonego w niniejszym rozporządzeniu.***	Można odmówić zastosowania przepisu prawa określonego przez niniejsze rozporządzenie jedynie wówczas, gdy takie zastosowanie jest ewidentnie niezgodne z porządkiem prawnym (fr. „*ordre public*”) miejsca siedziby sądu.

Uzasadnienie

Należy zachować tę gwarancję prawną.

Poprawka 31
Artykuł 21

Jeśli Państwo Członkowskie składa się z kilku jednostek terytorialnych posiadających własne przepisy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych, każda z tych jednostek jest uznawana za oddzielny kraj dla celów określenia prawa właściwego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.	***Państwa, w których różne jednostki terytorialne mają własne przepisy w dziedzinie zobowiązań alimentacyjnych, nie są zobowiązane do stosowania niniejszego rozporządzenia w przypadkach konfliktu między prawem tych jednostek.***

Uzasadnienie

Przepis ten powtarza odpowiedni przepis rozporządzenia Rzym II. Państwa członkowskie, w których różne jednostki terytorialne mają własne przepisy, powinny mieć swobodę decydowania, czy zastosować przepisy niniejszego rozporządzenia w przypadkach konfliktu między prawem tych jednostek.

Poprawka 32
Artykuł 22 ustęp 3

3. ***Państwa Członkowskie informują Komisję w ciągu sześciu miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia o stosowanych w nich sposobach doręczania. Państwa Członkowskie zgłaszają Komisji wszelkie zmiany tych informacji.***	***3. Za doręczenie uważa się również doręczenie do rąk przedstawiciela pozwanego.***
Komisja podaje te informacje do wiadomości publicznej.	

Uzasadnienie

Wymienione sposoby doręczania zgodne są ze sposobami określonymi w rozporządzeniu nr 1896/2006 ustanawiającym postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty, które nie przewiduje zmiany stosowanych sposobów doręczania. Dla uproszczenia należy rozważyć odniesienie jedynie do rozporządzenia (WE) nr 1348/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie doręczania w państwach członkowskich sądowych i pozasądowych dokumentów w sprawach cywilnych i handlowych.

Nowy ustęp 3 umożliwia doręczanie również do rąk przedstawiciela pozwanego, zgodnie z postanowieniami rozporządzenia nr 1896/2006.

Poprawka 33
Artykuł 29

Powód, któremu w Państwie Członkowskim pochodzenia przyznano całkowitą lub częściową pomoc prawną lub zwolnienie od kosztów i opłat, uprawniony jest w postępowaniu wykonawczym do ***najbardziej przychylnego traktowania w zakresie*** udzielania mu pomocy prawnej lub możliwie najwyższego zwolnienia od kosztów i opłat, jakie przewiduje prawo Państwa Członkowskiego wykonania.	Powód, któremu w *państwie członkowskim* pochodzenia przyznano całkowitą lub częściową pomoc prawną lub zwolnienie od kosztów i opłat, uprawniony jest w postępowaniu wykonawczym do udzielania mu pomocy prawnej ***zgodnie z przepisami dyrektywy Rady 2003/8/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. dotyczącymi lepszego dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sporach transgranicznych dzięki***

ustanowieniu wspólnych minimalnych zasad odnoszących się do pomocy prawnej w tego typu sporach[1] lub możliwie najwyższego zwolnienia od kosztów i opłat, jakie przewiduje prawo *państwa członkowskiego* wykonania.

---

[1] Dz.U. L 26 z 31.1.2003, str. 41.

Poprawka 34
Artykuł 33 litera a)

a) dłużnik powołuje się na nowe okoliczności lub okoliczności, które były nieznane sądowi pochodzenia w momencie wydawania orzeczenia;	***skreślona***

Uzasadnienie

Ten przepis pozostawia zbyt dużą swobodę dłużnikowi alimentacyjnemu pragnącemu uchylić się od ciążących na nim zobowiązań. W pkt b) już zamieszczono przepisy dotyczące sytuacji, w której dłużnik może wnieść o ponowne rozpatrzenie przez sąd pochodzenia. Co więcej – nie jest jasne, w jaki sposób sąd wydający orzeczenie podlegające wykonaniu miałby być w stanie ponownie rozpatrzyć decyzję sądu pochodzenia: nie wszystkie decyzje sądu są opatrzone wyczerpującym uzasadnieniem motywów podjęcia decyzji, a sąd, w którym dochodzi się roszczeń, nie otrzymuje dokumentacji sprawy.

Poprawka 35
Artykuł 35 ustęp 1

1. Wierzyciel może złożyć do sądu, który ma orzekać co do meritum sprawy, wniosek o wydanie polecenia tymczasowego zamrożenia rachunku bankowego przeznaczonego, w innym Państwie Członkowskim, dla banku, w którym dłużnik posiada rachunek bankowy. Wniosek o tymczasowe zamrożenie i polecenie tymczasowego zamrożenia rachunku bankowego są zgodne z formularzami, których wzory zostały zamieszczone w załączniku IV do niniejszego rozporządzenia.	1. Wierzyciel może złożyć do sądu, który ma orzekać co do meritum sprawy, wniosek o wydanie polecenia tymczasowego zamrożenia rachunku bankowego ***na kwotę potrzebną do wypełnienia zobowiązań alimentacyjnych,*** przeznaczonego, w innym państwie członkowskim, dla banku, w którym dłużnik posiada rachunek bankowy. Wniosek o tymczasowe zamrożenie i polecenie tymczasowego zamrożenia rachunku bankowego są zgodne z formularzami, których wzory zostały zamieszczone w załączniku IV do niniejszego rozporządzenia.

Poprawka 36
Artykuł 35 a (nowy)

	Artykuł 35a
	Inne tytuły egzekucyjne
	Sąd, przed który wniesiono powództwo, może zadecydować o wszelkich innych środkach wykonawczych przewidzianych w prawie krajowym, jeżeli uzna je za odpowiednie.

Uzasadnienie

Sąd, przed którym wniesiono powództwo w sprawie egzekucji, nie powinien ograniczać się do tytułów egzekucyjnych przewidzianych w rozporządzeniu. Podczas gdy państwa członkowskie powinny być zachęcane do rozważenia nowatorskich środków wykonawczych, obejmujących środki, które z dobrym skutkiem zostały zastosowane w nieeuropejskich systemach prawnych, sądy powinny bezsprzecznie wykorzystywać pełen wachlarz możliwości dostępnych im w zakresie wspomnianych środków na mocy krajowego prawa.

Poprawka 37
Artykuł 38 ustęp 1

1. Przepisy rozdziału VI mają zastosowanie, w razie konieczności, do uznawania i wykonywania zawartych między stronami i wykonalnych dokumentów urzędowych i ugód. Właściwy organ Państwa Członkowskiego, w którym dany dokument urzędowy lub ugoda zawarta między stronami są wykonalne, wydaje***, na wniosek każdej zainteresowanej strony,*** odpis dokumentu sporządzony przy użyciu formularza, którego wzór został zamieszczony w załączniku II do niniejszego rozporządzenia.	1. Przepisy rozdziału VI mają zastosowanie, w razie konieczności, do uznawania i wykonywania zawartych między stronami i wykonalnych dokumentów urzędowych i ugód. Właściwy organ *państwa członkowskiego*, w którym dany dokument urzędowy lub ugoda zawarta między stronami są wykonalne, wydaje ***z urzędu*** odpis dokumentu sporządzony przy użyciu formularza, którego wzór został zamieszczony w załączniku II do niniejszego rozporządzenia.

Uzasadnienie

Przepisy niniejszego rozporządzenia powinny powodować jak najmniej formalności.

Poprawka 38
Artykuł 44 ustęp 1

1. Organy centralne udostępniają informacje ułatwiające egzekucję należności z tytułu wierzytelności alimentacyjnych na warunkach przewidzianych w niniejszym rozdziale. Informacje te są dostarczane w następujących celach:	1. Organy centralne udostępniają informacje ułatwiające ***w konkretnej sprawie*** egzekucję należności z tytułu wierzytelności alimentacyjnych na warunkach przewidzianych w niniejszym rozdziale. Informacje te są dostarczane w następujących celach:

Poprawka 39
Artykuł 44 ustęp 1 litera a)

a) zlokalizowanie dłużnika;	a) zlokalizowanie ***adresu*** dłużnika;

Poprawka 40
Artykuł 44 ustęp 1 a (nowy)

	1a. Zgodnie z zasadą proporcjonalności należy w każdym przypadku określić, które dane osobowe powinny zostać przetworzone w ramach dostępnych informacji, na co można jednak zezwolić jedynie wówczas, jeśli jest to konieczne do ułatwienia egzekucji zobowiązań alimentacyjnych.

Poprawka 41
Artykuł 44 ustęp 1 b (nowy)

	1b. Dane biometryczne, takie jak odciski palców lub dane dotyczące DNA nie są przetwarzane.

Poprawka 42
Artykuł 44 ustęp 1 c (nowy)

	1c. Specjalne kategorie danych dotyczące pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub filozoficznych, członkostwa w partiach lub związkach zawodowych, orientacji seksualnej lub zdrowia są przetwarzane tylko, jeśli jest to

absolutnie konieczne dla celów konkretnej sprawy i z zachowaniem szczególnych zabezpieczeń.

Poprawka 43
Artykuł 44 ustęp 2 a (nowy)

2a. Wnioski o informacje inne niż wymienione w ust. 2 powinny być uzasadnione i konieczne do osiągnięcia celów określonych w ust. 1.

Poprawka 44
Artykuł 46 ustęp 3

3. Sąd może przechowywać informacje przekazane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem tak długo, jak długo potrzebuje ich do celów ułatwienia egzekucji należności z tytułu wierzytelności alimentacyjnych. ***Termin przechowywania informacji nie może przekraczać roku.***	3. Sąd może przechowywać informacje przekazane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem tak długo, jak długo potrzebuje ich do celów ułatwienia egzekucji należności z tytułu wierzytelności alimentacyjnych.

Uzasadnienie

Informacje udostępniane są na niezbędny okres do celów, dla których zostały zgromadzone lub są dalej przetwarzane. W przypadku zobowiązań alimentacyjnych w niektórych przypadkach dość często istnieje potrzeba udostępniania danych na dość długi okres, aby sędzia mógł poddać okresowej ponownej ocenie zarówno trwałość podstawy prawnej orzeczenia nakładającego zobowiązania alimentacyjne, jak i odpowiednią wysokość tych zobowiązań. Według informacji przekazanych przez Komisję, w UE świadczenia alimentacyjne wypłacane są średnio przez 8 lat.

Poprawka 45
Artykuł 48 ustęp 3 a (nowy)

3a. Niniejsze rozporządzenie zgodne jest z dyrektywą 95/46 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych oraz

	nakłada na państwa członkowskie wymóg ochrony praw i wolności osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych, a w szczególności prawa do prywatności, w celu zagwarantowania swobodnego przepływu danych osobowych we Wspólnocie.

Poprawka 46
Artykuł 50

Poprawka nie dotyczy polskiej wersji językowej

Poprawka 47
Artykuł 51

1. Komisja jest wspierana przez komitet***, który składa się z przedstawicieli Państw Członkowskich i któremu przewodniczy przedstawiciel Komisji***.	1. Komisja jest wspierana przez komitet ***określony w art. 75 rozporządzenia (WE) nr 44/2001***.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się ***procedurę doradczą przewidzianą w*** art. 3 decyzji ***Rady*** 1999/468/WE, ***uwzględniając przepisy art. 7 ust. 3 tej decyzji***.	2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 3 ***i 7*** decyzji 1999/468/WE, ***z uwzględnieniem przepisów jej art. 8***.

UZASADNIENIE

1. Wprowadzenie

Na poziomie Unii Europejskiej brakuje obecnie wspólnego, zharmonizowanego systemu w zakresie uznawania i wykonywania orzeczeń dotyczących świadczeń alimentacyjnych.

Głównym celem wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady w sprawie właściwości, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych jest usunięcie przeszkód prawnych uniemożliwiających dochodzenie roszczeń alimentacyjnych od osoby zamieszkującej w innym państwie członkowskim UE.

Niniejsze rozporządzenie dąży do szybkiego i (najczęściej) bezpłatnego dochodzenia roszczeń alimentacyjnych. Jest ono niezbędne i niezmiernie ważne dla obywateli UE. Wraz z zakończeniem tworzenia wspólnego rynku znacznemu nasileniu uległy transgraniczne przepływy ludności, a razem z nimi problemy mogące stanowić udrękę dla partnerów migrantów, zwłaszcza w nowych państwach członkowskich, których obywatele w najszerszym możliwym stopniu korzystają z ułatwień, jakie daje im swoboda przemieszczania się. Ponadto należy uwzględnić fakt, że w całej Unii Europejskiej rośnie liczba rozwodów i separacji.

W trakcie prac nad niniejszym dokumentem sprawozdawczyni skontaktowała się zarówno z instytucjami zajmującymi się świadczeniami alimentacyjnymi, jak i z osobami próbującymi otrzymać te świadczenia. W wyniku konsultacji okazało się niestety, że orzeczenia sądowe w wielu przypadkach nie są wykonywane. W Polsce na przykład szacuje się, że jedynie 10% osób zobowiązanych do wypłacania świadczeń alimentacyjnych spełnia ten obowiązek. Inne osoby, które powinny wspierać finansowo swoje dzieci, robią wszystko, aby tego uniknąć: przenoszą prawa własności na bliższych lub dalszych członków rodziny, oficjalnie nie pracują, chociaż posiadają pewien rodzaj stabilnego dochodu, nie przyjmują pism od komorników i ukrywają się przed wymiarem sprawiedliwości. Aby zmusić do płacenia alimentów, właściwe instytucje muszą nawet uciekać się do radykalnych działań, takich jak konfiskata prawa jazdy. Z kolei wierzyciele żyją w ubogich warunkach i często nie mają dość pieniędzy, aby przeżyć.

Można sobie wyobrazić, że jeszcze trudniej jest zaradzić tym problemom w przypadku, gdy dłużnik mieszka za granicą. Droga do uzyskania świadczeń alimentacyjnych jest wówczas o wiele dłuższa i bardziej skomplikowana, a w wielu przypadkach kończy się fiaskiem. Niniejsze rozporządzenie ma za zadanie uniknięcie takich sytuacji i – co za tym idzie – ułatwienie życia obywatelom UE.

Aby zwrócić uwagę na ten istotny problem oraz zachęcić państwa członkowskie do zajęcia się

tą kwestią oraz do szybkiego zakończenia prac nad projektem rozporządzenia, sprawozdawczyni postanowiła zorganizować przesłuchanie publiczne na ten temat, które odbędzie się dnia 11 września.

2. Ramy prawne

Wniosek dotyczący rozporządzenia jest wynikiem długoterminowego planu działań na rzecz zwiększenia wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w UE, przyjętego przez szefów państw i rządów na posiedzeniu Rady Europejskiej w Hadze w listopadzie 2004 r. (znanego jako „Program Haski"). W programie tym wzywa się Komisję do przedstawienia wniosku dotyczącego projektu „rozporządzenia w sprawie uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawie alimentów, z uwzględnieniem środków zapobiegawczych oraz tymczasowego wykonywania w 2005 r.".

Jednocześnie od 1999 r. Haska Konferencja Prawa Prywatnego Międzynarodowego (międzynarodowa organizacja, do której należą wszystkie państwa członkowskie UE oraz 40 innych państw) prowadzi równoległe prace nad gruntowną reformą międzynarodowego systemu dochodzenia roszczeń alimentacyjnych za granicą. Prace te mają zostać zakończone w listopadzie 2007 r.

Sprawozdawczyni uważnie przypatruje się działaniom Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego i uważa, że jej przepisy powinny pokrywać się z propozycjami UE. Jednocześnie jednak jest zdania, że UE potrzebuje odrębnych regulacji wewnętrznych w tej kwestii. Ze względu na dużą liczbę źródeł prawa oraz stopień integracji państw członkowskich UE, który jest nieporównywalny w stosunku do krajów nienależących do UE, a także ze względu na odmienną wagę celów określonych przez UE, konieczne jest stworzenie odrębnego, bardziej zaawansowanego systemu uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych. Oczywiście nowy system musi być w jak najwyższym stopniu zgodny z ramami Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego, może być jednak bardziej zaawansowany. Należy również podkreślić, że dużo czasu zajmuje ratyfikacja konwencji, a czasem państwa nie ratyfikują ich w ogóle. Biorąc pod uwagę zakres problemu egzekucji zobowiązań alimentacyjnych oraz tendencję do jego eskalacji, wyraźnie widać, że naprawdę potrzebujemy w UE nowego, szybkiego i skutecznego mechanizmu w tym zakresie.

3. Zakres i treść

Zakres rozporządzenia obejmuje wszelkie zobowiązania alimentacyjne wynikające ze stosunków rodzinnych (art. 1). Sprawozdawczyni popiera kierunek rozwiązań przyjętych we wniosku dotyczącym rozporządzenia. Pragnęłaby jednak zwrócić uwagę na fakt, że ponieważ termin „zobowiązania alimentacyjne" definiowany jest w różny sposób w poszczególnych państwach członkowskich, zakres rozporządzenia powinien objąć te zobowiązania alimentacyjne, które przewiduje prawo krajowe każdego państwa członkowskiego.

Komisja przedstawiła w ramach jednego instrumentu wszystkie mechanizmy mające zastosowanie w tej kwestii: właściwość międzynarodowa, prawo właściwe, uznawanie i wykonywanie orzeczeń sądowych, współpraca i usuwanie przeszkód utrudniających prawidłowy przebieg postępowań.

Celem rozporządzenia jest uproszczenie życia obywateli. Najbardziej potrzebne jest uproszczenie postępowań koniecznych do ustalenia zobowiązań alimentacyjnych. W związku z tym Komisja proponuje podjęcie odpowiednich środków, aby wydane orzeczenie posiadało taką samą moc, jaką posiada w państwie członkowskim, w jakim zostało wydane, bez żadnych dodatkowych formalności.

W praktyce procedura składania roszczeń alimentacyjnych składałaby się z jednego kroku, tzn. wierzyciel musiałby złożyć pozew w sądzie. Ponadto na życzenie sądu powołany organ centralny w państwie wierzyciela wysyłałby odpowiedni wniosek do powołanego organu centralnego w państwie dłużnika, który gromadziłby informacje na temat dłużnika, konieczne w celu określenia i wykonania zobowiązania alimentacyjnego, a następnie przesyłałby je z powrotem do państwa wierzyciela.

Wierzyciel miałby prawo wystąpienia za pośrednictwem swojego sądu z wnioskiem o miesięczne automatyczne pobranie, którego adresatem jest, w innym państwie członkowskim, pracodawca dłużnika lub bank, w którym dłużnik posiada rachunek. (art. 34). Wierzyciel może złożyć do sądu, do którego wniesiono sprawę, wniosek o wydanie polecenia tymczasowego zamrożenia rachunku bankowego przeznaczonego, w innym państwie członkowskim, dla banku, w którym dłużnik posiada rachunek (art. 35). Obowiązuje generalne zasada, że wierzytelności alimentacyjne są spłacane w pierwszej kolejności, przed wszystkimi pozostałymi długami dłużnika (art. 36).

5. Wnioski

Sprawozdawczyni popiera projekt rozporządzenia i akceptuje kierunek proponowanych w nim rozwiązań. Jego wdrożenie przyniesie bez wątpienia pozytywne skutki społeczne, ponieważ pomoże wierzycielom alimentacyjnym mieszkającym w jednym państwie członkowskim w dochodzeniu roszczeń od dłużników mieszkających w innym państwie członkowskim. W związku z tym rozporządzenie może przyczynić się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego, głównie poprzez likwidację przeszkód dla swobodnego przemieszczania się osób, które cierpią wskutek różnic między państwami członkowskimi pod względem wykonywania zobowiązań alimentacyjnych.

Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie zobowiązań alimentacyjnych wychodzi naprzeciw rzeczywistym potrzebom nowoczesnego społeczeństwa: poprawia sytuację wierzycieli alimentacyjnych, którymi w pierwszej kolejności są dzieci. Rosnąca liczba rozpadających się związków w połączeniu ze wzrostem mobilności w Unii Europejskiej nieuchronnie prowadzi do coraz większej liczby sporów transgranicznych dotyczących roszczeń alimentacyjnych. Skuteczniejsze egzekwowanie tych roszczeń poprawi warunki

życia i edukacji wielu dzieci. Wniosek ułatwi wierzycielom alimentacyjnym kierowanie sprawy do właściwego sądu. Natomiast po wydaniu orzeczenia podjęte zostaną środki w celu zapewnienia automatycznego uznawania tego orzeczenia we wszystkich państwach członkowskich bez dalszych formalności. Duża zmiana polega na tym, że teraz wierzyciel będzie mógł korzystać z ogromnej pomocy ze strony nowego rozporządzenia przy roszczeniach związanych z realizacją praw obywatelskich.